

ЕТАПИ СТВОРЕННЯ ІДЕОГРАФІЧНОГО СЛОВНИКА ДІЄСЛІВНОЇ ЛЕКСИКИ

Середницька А. Я.

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри української мови

Національний університет «Львівська політехніка»

вул. Степана Бандери, 12, Львів, Україна

orcid.org/0000-0003-0883-3229

aserednytska@gmail.com

Ключові слова: *концептуальне класифікування, синоптична схема, концепт, лексико-семантичні групи, мовна картина світу.*

Статтю присвячено проблемі концептуального класифікування дієслів, що залишається актуальною і не до кінця висвітленою в українському мовознавстві. Оскільки результати концептуального поділу лексики оформляють у вигляді ідеографічного словника, розглянуто три основних етапи його укладання.

Ідеографічний словник будують за ономасіологічним принципом. Його реєстровими одиницями є концепти, що об'єднують близькі за значенням слова у словникові статті. Оскільки концепти класифікують лексику, їхній масив потрібно сформувати ще на першому етапі укладання словника. Щоб виділити концепти, властиві мовній картині світу, ми провели компонентний аналіз семної структури лексичних значень дієслів. Як з'ясувалося, значення дієслів переміщення складаються з інтегральної семи «переміщатися» та низки диференційних, які вказують на особливості переміщення: засоби, середовище, тип поверхні, тип предмета, траєкторію, напрям, час тощо. Диференційні семи властиві для чітко окреслених груп дієслів, що дає змогу використати їх у ролі класифікаторів і ввести до змісту концептів. Отже, зміст отриманих концептів ідеографічного словника складається з поєднання інтегральної ознаки «переміщатися» та однієї з диференційних ознак. Назвою концепту є словосполучення, у якому вказано інтегральну та диференційну ознаки: Переміщатися за допомогою ніг, Переміщатися безладно, Переміщатися по ковзкій поверхні тощо.

На другому етапі формування ідеографічного словника ми встановлюємо лексичний склад словникових статей. Слово входить до статті, якщо його значення містить поєднання інтегральної та диференційної сем, відповідне до змісту концепту.

Остаточним, третім, етапом укладання ідеографічного словника є поділ його статей на зони й підзони архілексеми, словотвірних похідних архілексеми, синонімів архілексеми, словотвірних похідних від синонімів архілексеми.

Методико-процедурний апарат ідеографічного класифікування, розроблений для дієслів переміщення, буде ефективно працювати й на матеріалі інших дієслівних груп, а укладений словник може ввійти до складу ідеографічного словника української мови.

STAGES OF COMPOSING OF AN IDEOGRAPHIC DICTIONARY

Serednytska A. Ya.

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at the Department of Ukrainian Language
Lviv Polytechnic National University
Stepana Bandery str., 12, Lviv, Ukraine
orcid.org/0000-0003-0883-3229
aserednytska@gmail.com*

Key words: *conceptual classification, conceptual dictionary, concept, conceptual model, semantic group, conceptualization of surrounding world.*

This article deals with the problem of conceptual classification of verbs that remains actual and not fully covered in Ukrainian linguistics. Since the results of conceptual classification of lexicon are formed as a conceptual (ideographic) dictionary, three main stages of composing a dictionary will be described.

A conceptual dictionary groups words by concept and semantic relation instead of arranging them in alphabetical order. This type of dictionary is onomasiological, therefore it first identifies concepts and then establishes the words used to designate them. The main item in ideographic dictionary is concept. Concepts combine the words, which are close in meaning, into dictionary articles.

In the first stage of composing a dictionary, the set of concepts has to be formed. In order to highlight concepts, which are appropriate for the language picture of the world, a component analysis of meanings of the verbs was conducted. The meaning of the verbs of movement consists of the integral seme "move" and a series of differential semes, that indicate the features of movement: means, environment, type of surface, type of an object, trajectory, direction, time. These differential semes are inherent to clearly delineated groups of verbs, so they can classify lexicon. Therefore, the content of the received concepts of the conceptual dictionary consist of a combination of integral seme "move" and one of the differential semes.

In the second stage of composing a dictionary, the content of dictionary articles is determined. The word is included in the article, if its meaning contains such a combination of integral and differential seme, which is typical for the concept. In the final third stage of composing a conceptual dictionary its articles are divided on zone of archilexeme, its derivative words, synonyms of an archilexeme, derivative words of synonyms. The method of conceptual classification, which is developed for verbs of movement, will work effectively on the material of other verb groups, and a dictionary composed with its help can be a part of conceptual dictionary of Ukrainian language.

Постановка проблеми. Сучасні мовознавці досліджують різні аспекти системності лексики, зокрема, семантичні параметри її організації. Комплексний опис семантичних зв'язків слів надає ідеографічний словник, статті якого містять концепти й лексико-семантичні групи, що їм відповідають [1, с. 21].

Ідеографічний словник має ономазіологічну спрямованість. У його статтях реєстрові одиниці, концепти, зіставлено з лексичними одиницями, що передають їх у мові. Наприклад, одна зі статей укладеного нами ідеографічного словника дієслів переміщення, очолена концептом **Переміщатися в повітрі**, містить лексико-семантичні варіанти (далі – ЛСВ) «*летіти1*», «*літати2*», «*линнути1*», «*плисти3 перен.*», «*плавати3*», «*ширяти3*», «*пур-*

хати» тощо (усього 204). Стаття об'єднує семантично споріднені дієслова, значення яких мають спільні інтегральні семи. Вона містить синонімічні й антонімічні ряди, словотвірні групи, гіпероніми й гіпоніми, що дозволяє використовувати словник для вивчення різноманітних зв'язків між словами. Крім того, структура ідеографічного словника дає змогу досліджувати способи представлення картини світу в лексичній семантиці, що є одним із актуальних завдань когнітології.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У світовій лексикографії є багато ідеографічних словників: англійський словник П.М. Роже [2], французькі словники П. Буасьєра [3], Е. Блана [4], німецькі Ф. Дорнзайфа [5], Р. Галліга і В. фон Вартбург [6], іспанський Х. Касареса [7]. Для

російської мови ідеографічні словники створили Ю.М. Караулов [8], В.В. Морковкін [9], О.С. Баранов [10], Л.Г. Бабенко, Н.Ю. Шведова [11] та інші. В українському мовознавстві питання ідеографії досліджували І.М. Гетьман, І. Васильєва, У.Б. Галів, Н.Ф. Грозан, І.Л. Демчик, Г.М. Добролюжа, Є.А. Карпіловська, Л.П. Кислюк, Н.Ф. Клименко, Т.М. Князь, І.Є. Колесникова, Ж. Краснобаєва-Чорна, В.І. Критська, У. Міщук, М.М. Пещак, Т.І. Пруднікова, Ю.Ф. Прадід, Т.К. Пузирева, Ю.В. Романюк, О. Сірук, Н.В. Сніжко, Ж.П. Соколовська та інші вчені. Однак проблема ідеографічного класифікування дієслів залишається **актуальною** і не до кінця висвітленою. Оскільки значення дієслів сигніфікативне, абстрактне, воно потребує глибокого семантичного аналізу для виявлення концептів, що можуть лягти в основу ідеографічної класифікації.

Формулювання мети й завдань статті.

Метою нашого дослідження стало розроблення методики концептуального поділу дієслів, а завданнями – визначення способу пошуку концептів, що відтворюють мовну картину світу; встановлення закономірностей формування лексичного складу статей ідеографічного словника дієслів переміщення; опис внутрішньої структури статей ідеографічного словника.

Об'єктом вивчення стали 8066 лексико-семантичних варіантів дієслів, які виражають поняття просторового переміщення, відібраних з реєстру тлумачного словника сучасної української мови [12]. **Предметом** дослідження була мовна концептуальна організація дієслів та методи її відтворення в ідеографічному словнику на різних етапах його укладання.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Ідеографічний словник організовано не за алфавітним, а за системним принципом. Семантично близькі дієслова об'єднано в статті, очолені концептами. Під час укладання ідеографічного словника перед мовознавцем постають такі основні завдання: а) визначення критеріїв відбору концептів – реєстрових одиниць словника; б) встановлення лексичного складу словникових статей; в) формування внутрішньої структури статей.

Найважливішою частиною процесу укладання словника є вибір його реєстрових одиниць, концептів, бо вони виступають класифікаторами під час поділу лексики на словникові статті. У ході дослідження ми дійшли висновку, що дієслівна лексика вимагає розроблення особливих методів відбору концептів. Під час вибору концептів для ідеографічного поділу іменників звичайно використовують матеріали позамовної картини світу, відображеної в дефініціях енциклопедичних словників. На відміну від іменників, що мають предметне значення, семантика дієслів є релятивною,

абстрактною. Проведена на початку дослідження спроба залучити для поділу дієслів концепти, запозичені з наукової картини світу, продемонструвала, що мовна система має власну концептуальну організацію.

Для того, щоб відтворити характерну для мови концептосферу, ми провели компонентний аналіз семної структури лексичних значень дієслів. В основі значень усіх 8066 ЛСВ дієслів переміщення лежить інтегральна сема «переміщатися». Ця ознака входить до змісту всіх концептів словника. У значеннях дієслів сему «переміщатися» уточнюють диференційні семи, які вказують на особливості переміщення: а) засоби, за допомогою яких воно відбувається; б) середовище переміщення; в) тип поверхні; г) тип предмета; г) траєкторію переміщення; д) напрями переміщення; е) часову фазу тощо. Ці диференційні семи властиві для чітко окреслених груп дієслів, що дозволяє використати їх у ролі класифікаторів і ввести до змісту концептів.

Таким чином, зміст виділених концептів ідеографічного словника дієслів переміщення ми сформували, поєднуючи інтегральну сему «переміщатися» та одну з виділених під час аналізу семантичної структури дієслів диференційних сем. Назву концепту оформили у вигляді словосполучення, що називає інтегральну та диференційну ознаки концепту: **Переміщатися за допомогою ніг, Переміщатися безладно, Переміщатися по ковзкій поверхні** тощо.

Семи можна виділяти за допомогою методу компонентного аналізу або його формалізованої версії, методу ступеневої ідентифікації Е.В. Кузнецової [13]. Цей метод передбачає аналіз визначення слова, поданого в тлумачному словнику. Традиційно визначення складається з основного відповідника, що передає інтегральні семи слова, та конкретизаторів, що вказують на його диференційні семи. Основний відповідник – це слово, до якого відбувається відсилання під час пояснення значення. Наприклад, у визначенні дієслова «*кружляти*4 *недок., неперех. плавно літати, описуючи кола*» основним відповідником є гіперонім «*літати*», що містить інтегральну сему «переміщатися, летячи». Уточнюють основний відповідник слова-конкретизатори «*плавно*», «*описуючи кола*». Вони вказують на диференційні семи слова.

Використовуючи метод Е.В. Кузнецової, ми виділили 54 диференційні семи, властиві значенням великої кількості дієслів. Поєднавши диференційні семи з інтегральною семою «переміщатися», ми отримали 54 концепти.

Найбільше серед них концептів, які стосуються способу переміщення (57 %). Вони характеризують: а) характер рухів під час переміщення – **Переміщатися бігом; Переміщати**

волоком; **Переміщати кидком; Переміщатися кроками; Переміщатися, котячись; Переміщатися, летячи; Переміщатися плавно; Переміщатися стрибками; Переміщатися, повзучи; Переміщатися, сунучись;** б) швидкість переміщення – **Переміщатися повільно; Переміщатися швидко; Переміщатися, випереджаючи;** в) засоби переміщення – **Переміщатися за допомогою транспорту; Переміщати, навантаживши на себе; Переміщати, пересилаючи;** г) середовище переміщення – **Переміщатися в (по) рідині, поверхні; Переміщатися по ковзкій поверхні;** г) самого предмета – **Переміщатися великою масою; Переміщатися (про дим); Переміщатися (про небесні світила); Переміщатися (про повітряні маси); Переміщатися (про рідину); Переміщатися (про рослини); Переміщатися (про світло, темряву, тінь); Переміщатися (про сипку речовину); Переміщатися (про тварин); Переміщатися (про туман); Переміщатися (про хмари);** д) інші особливості переміщення, зокрема звукові ефекти – **Переміщатися з шумом;** е) мету, наміри переміщення – **Переміщатися, подорожуючи; Переміщатися, переслідуючи.**

Другими за вагомістю для мовної картини світу є просторові концепти (38%), які вказують на: а) напрям переміщення – **Переміщатися в певному напрямку; Переміщатися від однієї точки в різних напрямках; Переміщатися всередину чого-небудь; Переміщатися до однієї точки з різних напрямків; Переміщатися догори; Переміщатися донизу; Переміщатися назад; Переміщатися назовні чого-небудь; Переміщатися уперек чого-небудь; Переміщатися через що-небудь; Переміщатися, віддаляючись від кого-, чого-небудь; Переміщатися, змінюючи напрям; Переміщатися, наближаючись до кого-, чого-небудь; Переміщатися, нашттовхуючись на кого-, що-небудь; Примушувати переміщатися в певному напрямку;** б) траєкторію переміщення – **Здійснювати коливальний рух; Здійснювати обертальний рух, Переміщатися безладно;** в) зміну розташування предмета в просторі – **Змінювати положення в просторі; Приймати певне положення в просторі; Розміщатися де-небудь.**

Часові характеристики переміщення характеризують тільки два концепти – **Починати переміщатися; Припиняти переміщатися.** Однак це не свідчить про меншу вагомість часових ознак для мовної картини переміщення. Часові ознаки абстрактні, тому їх передають словотвірні, лексико-граматичні, граматичні значення, за якими ми ділимо дієслова на лексико-семантичні групи всередині статті.

Усі концепти систематизовано у вигляді синоптичної схеми – системи концептів трьох рів-

нів узагальнення, пов'язаних відношеннями включення та суміжності. Концепти третього, найнижчого рівня узагальнення поділено на п'ять груп залежно від типу їхніх диференційних ознак. Ці групи очолюють концепти другого рівня **Спосіб переміщення, Напрямок переміщення, Траєкторія руху, Зміна розташування предмета в просторі, Фази переміщення.** І, зрештою, всі концепти підпорядковано категоріальному концепту першого рівня **Переміщення.** Синоптична схема відтворює фрагмент мовної картини світу [14, с. 267; 15, с. 23; 16, с. 581], є систематизованим відображенням уявлень мовців про переміщення.

На другому етапі формування ідеографічного словника ми встановлюємо лексичний склад словникових статей. Слово входить до словникової статті, якщо його значення містить таке поєднання інтегральної та диференційної сем, яке характерне для змісту концепту. Наприклад, до статті **Переміщатися за допомогою транспорту** входять дієслова «*іхатул*», «*іздитул*», «*іту*2», «*ходити*4», «*котити*3 розм.», «*везти*1», «*возити*1» тощо, значення яких містять семи «переміщатися» та «за допомогою транспорту». Визначення цих дієслів, подані в тлумачному словнику, найчастіше містять:

а) основний відповідник «переміщатися» та конкретизатор «за допомогою яких-небудь засобів пересування». Наприклад, ЛСВ дієслова «*іхатул* *недок.*» має тлумачення «рухатися, **переміщатися** в певному напрямку водою або суходолом **за допомогою яких-небудь засобів пересування**»;

б) архілексеми «*іхати*», що є прямим відповідником концепту **Переміщатися за допомогою транспорту.** Наприклад, «*котитися*1// *недок.* «*іхати*, переміщатися (про віз, автомобіль і т. ін.)»;

в) твірне слово «*іхати*». Наприклад, «*проіхати*1// *док.* «*іхати* верхи на коні або за допомогою транспортних засобів».

Оскільки обсяг деяких статей може становити більше ніж 1000 ЛСВ, звичайний алфавітний перелік слів не дає змоги наочно представити парадигматичні зв'язки між ними. Саме тому остаточною, третім етапом формування ідеографічного словника є поділ його статей на зони й підзони. До складу однієї зони входять дієслова, що мають однорідну семну структуру й однотипні диференційні ознаки. Наприклад, чотири зони словникової статті **Переміщатися, летячи** містять:

1) зону прямого відповідника концепту – архілексеми «*летіти*1» та її різноспрямований відповідник «*літати*». Архілексеми ми називаємо дієслова із максимально простою семною структурою, яке є прямим лексичним еквівалентом концепту й основним відповідником у визначеннях більшості дієслів статті.

2) зону словотвірних похідних від архілексеми, дієслова «*прилітати1*», «*долітати1*» тощо, семна структура яких ускладнена додатковими словотвірними значеннями (у цьому випадку – значенням «до чого-небудь»);

3) зону синонімів архілексеми, дієслова «*іти2*», «*ринуть2*», «*линути1*» тощо, ускладнені диференційними семами, більш конкретними порівняно з диференційними семами концептів. Зона синонімів може містити кілька синонімічних рядів. Наприклад, стаття **Переміщатися, летячи**, містить синонімічні ряди «*Летіти легко, плавно (линути)*», «*Летіти, утворюючи звуки (фуркати)*», «*Літати колами, на нерухомо розпростертих крилах (кружляти)*», «*Літати легко, плавно (плавати)*», «*Літати швидко (шугати)*», «*Відриватися від землі (злітати)*», «*Відривати від землі (піднімати)*», «*Здійснювати посадку (приземлювати)*».

4) зону словотвірних похідних від синонімів, дієслова «*злітати1*», «*налинути1*» тощо, ускладнені словотвірними значеннями.

Похідні від архілексеми та її синонімів дієслова підлягають додатковому поділу на підзони. У межах підзони зосереджено дієслова, уточнені певним словотвірним значенням або антонімічною парою словотвірних значень. Наприклад, у статті **Переміщатися в повітрі** існує підзона дієслів «*влітати1, повлітати, залітати1, позалітати – вилітати1, повилітати1*» тощо, що містить словотвірні значення «всередино / назовні чого-небудь». Усього ми виділили 66 словотвірних значень. З них 32 стосуються просторових характеристик переміщення, 22 – часових, 12 – характеристик інтенсивності руху.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Основним теоретичним здобутком нашого дослідження є вироблення методики для ідеографічного класифікування дієслівної лексики, що складається з трьох етапів: виділення концептів; поділу дієслів на статті; поділу статей на зони й підзони. Сформована в результаті першого етапу ідеографічного класифікування синонімічна схема відтворює фрагмент мовної картини світу, який стосується процесу переміщення. Отримані як наслідок другого етапу класифікування словникові статті є близькими до семантичних полів і демонструють національну своєрідність світобачення українських мовців. Третій етап класифікування дає змогу якнайдетальніше описати закономірності відтворення концептуальної картини світу засобами лексичної семантики. Поділ статті на зони й підзони відображає закономірності мислення мовців, що проявляються у складі диференційних ознак, на основі яких виділяють архілексеми, синонімічні ряди статті, словотвірні групи, зони односпрямованих й різноспрямова-

них дієслів тощо. Системна організація словникової статті дає змогу вивчати парадигматичні зв'язки як непохідних, так і похідних дієслів переміщення, будову словотвірних гнізд, типи складності семантичної структури дієслів.

Методико-процедурний апарат ідеографічного класифікування, розроблений для дієслів переміщення, буде ефективно працювати й на матеріалі інших дієслівних груп, а укладений за його допомогою словник може ввійти до складу ідеографічного словника української мови.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пещак М.М., Клименко Н.Ф., Карпиловская Е. Украинский семантический словарь: Проспект. Київ : Наукова думка, 1990. 264 с.
2. Roget P.M. Thesaurus of English words and phrases classified so as facilitate the expression of ideas and assist in literary composition. 1852. 273 p.
3. Boissiere P. Dictionnaire analogique de la langue francaise. Boissiere. Paris, Larousse, 1862. 1439 p.
4. Blanc Elie. Dictionnaire universel de la pensee. Alphanetique, logique, et encyclopedique. Classification naturelle et philosophique des mots, des idees et des choses. Lyon, Vitte, 1899. P.2. 1603 p.
5. Dornseiff Franz. Der deutsche Wortschatz nach Sachgruppen. Berlin, New York, und Leipzig, 1970. 925 s.
6. R. Hallig von Wartburg W. Begriffssystem als Grundlage der lexikographie. Berlin Akademie – Verl, 1963. 315 p.
7. Julio Casares. Diccionario ideologico de la lengua Espanola. Barselona, 1951. 351 p.
8. Русский семантический словарь: Опыт автоматического построения тезауруса: от понятия к слову / Ю.Н. Караулов, В.И. Молчанов, В.А. Афанасьев, Н.В. Михалев. Москва : Наука, 1982. 566 с.
9. Комплексный учебный словарь: Лексическая основа русского языка: около 10000 лекс. ед. / под ред. В.В. Морковкина. 2-е изд., испр. и доп. Москва : АСТ, 2004. 872 с.
10. Баранов О.С. Идеографический словарь русского языка Москва : ЭТС, 1998. 840 с.
11. Большой толковый словарь русских глаголов: Идеографическое описание. Синонимы. Антонимы. Английские эквиваленты / под ред. Л.Г. Бабенко. Москва : АСТ – Пресс КНИГА, 2007. 576 с.
12. Словник української мови : [в 11 т.] / І.К. Білодід (гол. ред.) та ін. Київ : Наукова думка, 1970–1980.
13. Кузнецова Э.В. Ступенчатая идентификация как средство описания семантических связей

слов. *Вопросы металингвистики*. Ленинград : Изд-во Ленингр. ун-та, 1973. С. 84–95.

14. Караулов Ю.Н. *Общая и русская идеография*. Москва : Наука, 1976. 355 с.
15. Колшанский Г.В. *Объективная картина мира в познании и языке*. Москва : Наука, 1990. 103 с.
16. Даниленко В.П., Даниленко Л.В. *Эволюция в духовной культуре: свет Прометея*. Москва : КРАСАНД, 2012. 640 с.
8. Russian semantic dictionary: experience of automatic thesaurus construction: from concept to word (1982). [Russkiy semanticheskiy slovar: Opyit avtomaticheskogo postroeniya tezaurusa: ot ponyatiya k slovu] / Yu.N. Karaulov, V.I. Molchanov, V.A. Afanasev, N.V. Mihalev. M. : Nauka. 566 s.
9. Comprehensive educational dictionary: The lexical basis of the Russian language: about 10,000 lexes (2004). [Kompleksnyiy uchebnyiy slovar: Leksicheskaya osnova russkogo yazyika: okolo 10000 leks. ed. / Pod red V.V. Morkovkina. 2-e izd., ispr. i dop.]. Units M.: AST, 872 s.
10. Baranov O.S. (1998) Ideographic dictionary of the Russian language [Ideograficheskiy slovar russkogo yazyika]. M.: ETS. 840 s.
11. The Big Explanatory Dictionary of Russian Verbs: Ideographic Description. Synonyms. Antonyms. English equivalents (2007) [Ideograficheskoe opisanie. Sinonimy. Antonimy. Angliyskie ekvivalenty. Bolshoy tolkovyy slovar russkih glagolov] / Pod. red. L.G. Babenko. M.: AST – Press KNIGA. 576 s.
12. Dictionary of the Ukrainian language (1970–1980) [Slovnuk ukrainskoi movy: [v 11 t.] / I.K. Bilodid (hol. red.) ta in. K.: Naukova dumka.
13. Kuznetsova E.V. (1973) Stepwise identification as a means of describing the semantic relationships of words [Stupenchataya identifikatsiya kak sredstvo opisaniya semanticheskikh svyazey slov]. *Voprosyi metalingvistiki*. L.: Izd-vo Leningr. un-ta., S. 84 – 95.
14. Karaulov Yu.N. (1976) General and Russian ideography [Obschaya i russkaya ideografiya]. M.: Nauka, 355 s.
15. Kolshanskiy G.V. (1990) Objective picture of the world in knowledge and language [Ob'ektivnaya kartina mira v poznanii i yazyike]. M.: Nauka. 103 s.
16. Danylenko V. P., Danylenko L. V. (2012) Evolution in Spiritual Culture: Light of Prometheus [Evolutsiya v dukhovnoy kulture: svet Prometeya]. M.: KRASAND, 2012. 640 s.

REFERENCES

1. M.M. Peschak, N.F. Klimentko, E. Karpilovskaya (1990) Ukrainian semantic dictionary. [Ukrainskiy semanticheskiy slovar: Prospekt]. K.: Naukova dumka, 1990. 264 s.
2. Roget P.M. (1852) Thesaurus of English words and phrases classified so as facilitate the expression of ideas and assist in literary composition. 273 p.
3. Boissiere P. (1862) Analogue dictionary of the French language [Dictionnaire analogique de la langue francaise]. Paris, Larousse. 1439 p.
4. Blanc Elie (1899). Universal dictionary of the thought. Alphabetical, logical, and encyclopedic. Classification of nature and philosophy of mots, ideas and things [Dictionnaire universel de la pensee. Alphabetique, logique, et encyclopedique. Classification naturelle et philosophique des mots, des idees et des choses]. Lyon, Vitte. P. 2. 1603 p.
5. Dornseiff Franz (1970) The German vocabulary according to subject groups [Der deutsche Wortschatz nach Sachgruppen]. Berlin, New York, und Leipzig. 925 s.
6. R. Hallig von Wartburg W. (1963) System of terms as the basis of lexicography [Begriffsystem als Grundlage für die Lexikographie]. Berlin Akademie – Verl. 315 p.
7. Julio Casares (1951) Ideological dictionary of the Spanish language [Diccionario ideologico de la lengua Espanola]. Barselona. 351 p.